

OMBUDSMANKA SA OBRACIA NA VLÁDU PRE OBMEDZENIE NÁKUPU PRE SENIOROV

(Bratislava, 23. apríla) Verejná ochrankyňa práv **Mária Patakyová** sa obracia na vládu Slovenskej republiky v súvislosti s novým opatrením **Úradu verejného zdravotníctva (ÚVZ)**, ktoré sa týka plošného zákazu nakupovania pre seniorov mimo vyhradených hodín. Úrad nariadil prevádzkovateľom niektorých prevádzok umožniť vstup osobám nad 65 rokov iba od pondelka do piatka od 9.00 hod. do 11.00 hod. V inom čase majú tieto osoby zakázané navštevovať vybrané obchody. Úrad zároveň prevádzkam zakázal obsluhovať starších ľudí mimo daného času. Verejná ochrankyňa práv považuje opatrenia za neprimerané a žiada preto vládu o nápravu.

„Som presvedčená nielen o tom, že opatrenie Úradu verejného zdravotníctva zo dňa 21. apríla 2020 prekračuje prípustné hranice a presahuje požiadavky testu proporcionality, ale je aj v praxi neuplatniteľné a nevynútiteľné,“ uviedla verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová v stanovisku.

Zmena nie je primeraná

V stanovisku ďalej poukázala na to, že z formálneho hľadiska je relevantná otázka, či v čase núdzového stavu môže obmedzovať základné práva a slobody nielen vláda SR v zmysle ústavného zákona, ale aj rozpočtová organizácia, ktorou je Úrad verejného zdravotníctva. Za ňou podľa ombudsmanky nasleduje otázka, či tento orgán svojím rozhodnutím obmedzil naše základné práva a slobody aj skutočne akceptovateľným spôsobom.

Akceptovateľný je podľa nej spôsob, ktorý aj za týchto podmienok prejde testom proporcionality. Jeho súčasťou je požiadavka vhodnosti či primeranosti zásahu, ktorú je možné splniť len takými právnymi prostriedkami, ktoré sú vôbec schopné dosiahnuť žiadaný cieľ. Taktiež musí byť splnená požiadavka potrebnosti a nevyhnutnosti zásahu, t. j. či je zvolená úprava potrebná v tom zmysle, že nezasahuje do základného práva vo väčšom rozsahu, než je prípustné. Pritom platí, že ak existuje iná možná úprava, ktorá dosiahne rovnaký cieľ pri menšom zásahu do práva, je nevyhnutné použiť takúto úpravu.

Opatrenie neuplatniteľné v praxi

Ako ombudsmanka upozornila v stanovisku, komplikácie pri uplatňovaní opatrenia v praxi sú zjavné. Nie je podľa nej jasné, kto a ako bude oprávnený kontrolovať skutočný vek osôb pri vstupe do určených prevádzok. Rovnako ostáva otáznou, na základe akých údajov bude príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva udeľovať prevádzkam sankcie. Nerešpektovanie opatrenia je totiž definované ako správny delikt, za ktorý príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu vo výške do 20 000 €. Situácia sa dotkne aj pracujúcich ľudí

v dôchodkovom veku (napríklad aj lekárov), ktorí musia byť vo vymedzenom čase na pracovisku a nie je jasné, ako sa majú zachovať. Taktiež vyvstáva otázka, aký je zmysel absolútneho zákazu návštevy určených prevádzok v sobotu a v nedeľu pre osoby staršie ako 65 rokov.

Žiadosť o nápravu

Verejná ochrankyňa práv sa pre neprimeranosť opatrenia obracia na vládu, ktorú žiada, aby v tejto veci urýchlene zasiahla a v budúcnosti veľmi dôsledne zvažovala nielen ústavnosť, ale aj nevyhnutnosť a primeranosť krokov, ktoré sa rozhodne prijať v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19.